

M
Jämijärvi,
Tihun kylä,
Perämäen

vasarakisveen löytöpaikka.

Tutkinut

J. Kiljo

10/VIII/10.

Jämijärvi,
Tihun kylä, Perämäen
vasarakiiveen (Satak. M. 7197)
löytöpaikka.

Kun viitattu, Satak. museoon
tullut vasarakiives ilmoituk-
sen mukaan on löydetty san-
takuoopasta ja sen ohella
oli ollut hiiliä, oli aihetta
katsoa sitä samoin kuin useita
muuta vasarakiiveitä kanta-
löydöksi, ja tämän vuoksi
poikkeisin minä kesällä 1910
löytöpaikkaa tarkastamaan.

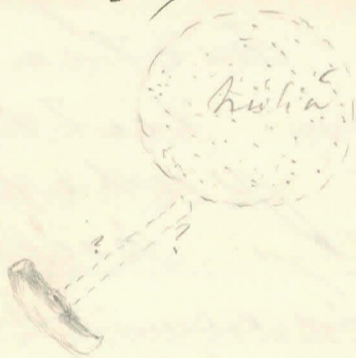
Löytöpaikka sijaitsee
esineen löytäjän, talonisäntä
Oskar Sauvanien (taloonpa-
ras pääsy veneellä Jämijärven
kirkolta) oman ilmoituksen
mukaan Tihun kylän Valtta-
luoman talon maalla, Valtta-
luomasta (s.o. Jämijärven länti-
simmän osan rantueelta) n.
1 km. päässä S.S.W. (?) suuntaan
ja Rantavikun talosta samaan
verran S.E. suuntaan, ja on se
vierintivisoraasta muodostunut
mäki, nimeltä Perämäki, josta
maantiesantaa otettaessa
löytö on ilmitullut.

Mäki viettää jota puo-
lelle, eniten S.W. ja S. suuntaan.

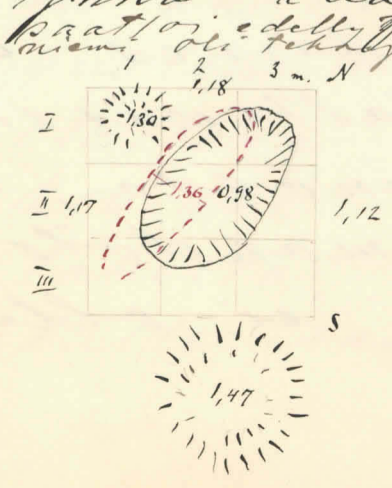
Mäen S. ja E. puolella kiertää n.
30 sylen päässä suonotkkoa, joka
menee lähes Pajulahden ja
Lautaluoman talojen välille
Jämijärven rantaan päin. W.
puolella mäkeä on notkelmaa,
jossa juoksee Niinikään n. 30
sylen päässä pieni, lähteistä
nevoilta alkunsa saava oja=
pahanen, nimeltä Lautaluoma.
Tällä ojalla ja edellämaini-
tulla, alkuaan lampena olleella
suonotkolla ei ole voinut olla
ainakaan sanottavaa merkitystä
kalastukselle, joten Perämäkeä
maantieteellisen aseman puo-
lesta on vaikeata käsitellä
asuinpaikaksi. Tällaiselle luon-
nollisin asema olisi itse jär-
ven rantaella, esim. Saaronie-
men talonseudella, mistä onkin
tehty muuan paikan asutukseen
viihtäva löytö. "Saareuvainiosti",
vastapäätä taloa olevan saaren
S.W. kolkasta, maesta, on nim.
ilmoituksen mukaan esille tullut
"silitysluodin muotoinen kiviase
valkoista kiveä, toisesta pääs-
tä katkeanut ja kummallakin
puolen aletun reijän sijaa
osottava" - siis keskenteppäinen
kiviase. Niinikään on talon
läheillä, Väinönniemiäpellosta
tätteenä saatu muuan, tosin val-

mis kiviesine (H. m. l. 5630).
Mainitut seikat, Perämäen etäi-
nen asema järvestä syntyneessä
metsässä ja asuinpaikaksi
huonosti sopiva luonne vah-
vistavat edellytyksiä paikun
käyttämiseen kalmistoksi.

Väsarakirves oli ollut
Oskari Sauvanin kertonut-
mukaan, joka näytti löydös-
tään tehneen tarkkoja havain-
toja, n. 5 korttelin syvyydes-
sä, "liikkumattomassa" maassa,
jotenkin NW-SE suunnassa,
teräpäätä jälkimäiseen suun-
taan, hiukan kaltevassa
asennossa ja samalla
viistossa (Kumpu-
le puoleen, ei tullut
selvitetyksi), joten
siis seika ei ollut
ei vaakasuorassa
eikä pystyssäkään. Hiutia
oli ollut samalla syvyydellä,
noin 3 korttelia sivulla pain-
koillisessa pain ja n. 3 kort-
telajuisella alalla pienona
kerroksena. Väikeä on enää
jäättää, onko kirves alkuaikoinen
ollut sekä kaltevassa että
viistossa asennossa, vaikei
tämä olekaan mahdollista,
kun Sauvanin ei ollut löy-

tökökotta lapiollaan liikutta-
 nut ennen kuin esine tuli
 näkyville. Jos näin on laita,
 ja jos kirves todella on hau-
 taan panta, voisi olettaa että
 se alkuaan pyllä on panta
 varsi vaakasuoraan, mutta sen
 asema olisi muuttunut esin-
 nautaa täytettäessä. Hiilialue
 voisi osottaa ehkä peijaisuttu.
 Oletettavasti ruumiin suuntaan
 on luonnollisesti näin suut-
 tellisten havaintojen nojalla
 vaikeata arvostella; luonnol-
 lisimmalta tuntui, että se
 olisi ollut koillis-lounainen.
 ja sen alla NLT ympäri löytökotkan
 Joti sokeudessa pietaa kaivettu
 pois, joten sen tutkimisesta
 ei enää ollut puhuttakaan.
 Sen sijaan kiintyi kuomio erää-
 seen ^(säheillä olevaan) pitkäkkäiseen, heikosti
 erotettavaan mättäiseen, jonka
 korkeus oli n. 15-20 cm, pituus
 2,5 ja leveys 2 m, sekä suunta
 NE-SW, ja jonka NW puo-
 lella oli pieni peikko kuopama
 ja S-puolella vähän syvempi
 ymna laajempi kuopama, ja josta
 päätettiin edellyttää fanatogissia (koti) kuin sama.
 Mättään pohdalla
 oli Turpeen kuorimisen
 jälkeen (siitä otettu
 valokuva) pieni kivistä,
 hunkettua, ruskeata
 soraa, joka 38 cm. sy-

vyydessä näytti vähenevän ja siis.
Lyrän etw suuntaan (punaatella pitk.
kuvivalla osotetulle kapealle alke).
Raja harmaata maata vastaan oli
SW. päässä epäselvä, muilla tahoilla
jotensakin havaittavissa. 91 sm. sy-
vyydestä ei enään näkynyt
samassa tasossa eri väriseen ja
karkean soraan vaihtelua, vaan
sora tuntui olevan kiinteän-
pää ja tarapuhdasta, ja 1,05 m.
syvyydessä mättään pinnasta
lutiin oli ainu puhtas, kaunis,
kiveton, liikkumaton riista,
jota vielä hiukan kaivettiin.

Kaivauksen kautta todennettiin
sitä kumpareen kohdalla laa-
kea, n. 1/2 m. syväinen, pohja-
puolelta 0,7 m. levyinen kuo-
panne, muttei mitään, joka
viittaisi sen olevan kivihaattisen
kandau. Väikeäta on tällaisia
esinsoadakin, ^{tilloin} kun leuraus
on aivan lakonnut ja jollei
vainajan mukaan aina olekaan
pantu mitään esinettä. Paitan
kalmistoluonne jää siinolle
kytymyksen alaisiksi ja vastais-
ten töytöjen ymää kaivauksen
kautta ratkaistaviksi.

Helsinki, 3/XI 10.

J. Ahlén

Jämijärvi, Vikhan kylä, Perämaäki 2783
Rantavihan talosta Jämijärven rannalta
n. 1 km. S.E. suunnassa) heikko maakumpu,
jonka päältä sammalpeite on poistettu,
arveltu kivik. hautakymmyksi 1910
tullut L. L. Kes.

Sauvaniemen talo (Keskustasta)
Jämijärven rannalla; oik. puolen
saari, jonka vainiosta muuan kivi-
esine löydetty (H. M. 5630).
Talok. Lehtio kes 1910.